

Jerusalem summit

גישה חדשה ליישוב הסכסוך
הישראלי-פלשתיני:
אימוץ עקרונות הומניטאריים
במקום פוליטיים

- תמצית -

א. הערכת המצב הקיים / 3

ב. ניתוח / 3

ג. מסקנות / 4

ד. עקרונות ההצעה / 5

ה. סיכום / 7

תשובות לשאלות נפוצות / 8

א. הערכת המצב הקיים

1. הפרדיגמה המקובלת ליישוב הסכסוך הישראלי-פלשתיני נחלה כישלון צורב וגורף. ניסיון יישומה לא הביא לדבר, זולת סבל וייאוש – בעיקר עבור הפלשתינים כבני אנוש אינדיבידואליים.

2. פרדיגמה מקובלת זו גורסת כי יש ליישב את הסכסוך באמצעות **פתרון פוליטי**, הכרוך בהקמת ישות פלשתינית עצמאית, בשטחים שהיו תחת מנהל ישראל מאז 1967 – היינו על בסיס "שלום תמורת שטחים".

3. בחינה חסרת פניות של תולדות הסכסוך והתפתחויותיו האחרונות, מצביעים על כך שהניסיון לדבוק במאמצים להשגת פתרון פוליטי על בסיס הפרדיגמה המקובלת יהיה במקרה הטוב עקר – ובמקרה הפחות טוב, מזיק ומסוכן. לפיכך, אין מנוס מחיפוש אפיקים חלופיים ליישוב הקונפליקט.

ב. ניתוח

1. מניתוח מעשיהם ומילותיהם של הפלשתינים במהלך השנים, קשה להימנע מהמסקנה שהם נעדרי הן יכולת והן רצון אמיתיים, הדרושים לייסוד מדינה ולשימורה.

א) העדר רצון פלשתיני אמיתי להקמת מדינה:

תכונה זו משתקפת מהעובדה שהפלשתינים דחו כל הצעה סבירה, שהייתה מאפשרת להם הקמת מדינה – מתכנית החלוקה ב-1947 ועד יוזמת ברק ב-2000. למעשה, אילו חפצו באמת במדינה, יכלו להשיג זאת מזמן.

ב) העדר יכולת פלשתינית אמיתית להקמת מדינה:

התנועה הפלשתינית נהנתה מתנאים משופרים הרבה יותר מרוב התנועות הלאומיות האחרות מאז מלה"ע ה-II (אם לא מכולן) – תמיכה בינלאומית רחבת היקף, גיבוי בלתי מסויג של אחת ממעצמות-העל משך עשרות שנים בתקופת המלחמה הקרה, כיסוי אוהד ביותר מצד מרבית רשתות התקשורת העולמיות ומעל עשור של ממשלות ישראליות, שהכירו בשאיפותיהם הלאומיות המוצהרות של הפלשתינים (ולעתים אף הזדהו עמן). אך למרות כל אלה, הישגיה של התנועה הלאומית הפלשתינית הינם עלובים יותר מרובית התנועות הלאומיות האחרות (אם לא מכולן) – והיא לא הביאה לעמה דבר, זולת עוני, קיפוח וסבל.

2. קל על כן, הרבה יותר להבין את התנהגותם של הפלשתינים, אם מניחים שהיא מונעת פחות על ידי העדר הגדרה עצמית פלשתינית ויותר על ידי קיום הגדרה עצמית יהודית; פחות על ידי השאיפה להקים את המדינה הפלשתינית ויותר על ידי השאיפה לפרק את המדינה היהודית.

3. ההסבר השני והסביר יותר – כלומר סירוב לקבל את קיומה של הגדרה עצמית יהודית ושאיפה לפירוק המדינה היהודית – משקף סדר יום לאומי בלתי נסבל על פי כל אמות מידה בינלאומיות ומשולל כל לגיטימיות.

4. לפיכך, אם לא ניתן ליישב את הגרסה המקובלת של הנרטיב הפלשתיני – כלומר כמיהה להגדרה עצמית פלשתינית ושאיפה למדינה פלשתינית – עם דפוסי ההתנהגות הפלשתינית לאורך השנים, יש לראות אף נרטיב זה כמשולל כל לגיטימיות.

5. הסוגיה של לגיטימיות הנרטיב הינה בעל חשיבות מכרעת. ככלות הכול, הכוח המניע מאחורי הפרדיגמה הפוליטית הכרוכה בהקמת מדינה פלשתינית, הוא התפיסה – או ליתר דיוק התפיסה המוטעית – את הנרטיב הפלשתיני השורר, כלגיטימי.

ג. מסקנות

1. יש להסיר את סוגיית הקמתה של מדינה פלשתינית מסדר היום הבינלאומי.
2. אולם, הסרת הסוגיה של מדינה פלשתינית מסדר היום הבינלאומי לא תעלים את בעייתם ההומניטארית הקשה של הפלשתינים החיים באזורים תחת ממשל ישראלי.
3. כמובן, זהו סוגיה עמה יש להתמודד ואותה יש ליישב. אך יש להתמודד עמו לא במונחים פוליטיים, אלא במונחים הומניטאריים.
4. לכן, על מנת ליישב את הסוגיה הפלשתינית בהצלחה, יש לנטוש את הפרדיגמה הפוליטית ולהחליפה בפרדיגמה הומניטארית. זאת ניתן לעשות רק על ידי דה-לגיטימציה של הנרטיב הפלשתיני המקובל, שהוא הגורם המניע מאחורי הפרדיגמה הפוליטית.

5. המסקנה המתבקשת אם כן, היא שהדה-לגיטימציה של הנרטיב הפלשתיני הינה תנאי הכרחי, הדרוש לאפשר גישה מעשית ויעילה כלשהו לסוגיה הפלשתינית.

ד. עקרונות ההצעה

1. גישה כוללת ומקיפה לסוגיה ולסוגיה הפלשתינית מחייבת **שלושה** מרכיבים עיקריים:

(א) פירוק ארגון UNRWA - דבר שיביא לסיום היחס המפלה כלפי הפלשתינים **כפליטים**.
 (ב) שימת קץ לקיפוח האתני הזדוני נגד הפלשתינים החיים במדינות ערב – דבר שיביא לסיום היחס המפלה כלפי הפלשתינים **כתושבים**.
 (ג) מענקי הגירה ושיקום נדיבים עבור הפלשתינים החיים באזורים תחת ממשל ישראלי – שיוצעו על **בסיס אישי למפרנסים ולראשי משפחות פלשתיניים** אינדיבידואליים, ולא באמצעות ארגון פלשתיני פורמאלי כלשהו.

2. UNRWA הינו ארגון אשר מנציח את בעיית הפליטים הפלשתינים. זהו ארגון א-נורמאלי וחרגי, הקיים אך ורק כדי לטפל בפליטים פלשתינים, **בעוד כל יתר הפליטים על פני הגלובוס נמצאים בטיפול של נציבות האו"ם לפליטים (UNHCR-United Nations High Commission for Refugees)**.

3. לארגונים הללו לא רק דפוסי טיפול שונים בפליטים שתחת חסותם, אלא גם הגדרות שונות לסיווגו של אדם כ"פליט".

4. לשוני זה בהגדרות "פליט", משמעות מרחיקת לכת. זאת משום שבניגוד להגדרת UNHCR, על פיה מספר הפליטים הולך ומצטמק עם חלוף השנים, הרי על פי הגדרת UNRWA, מספר זה רק הולך ותופח.

5. למעשה, אילו יושמה הגדרת ה"פליט" האוניברסאלית של UNHCR גם במקרה הפלשתיני, היה מספר הפליטים יורד מכ- 4-5 מיליון לכ- 200-300 אלף – היינו בלמעלה מ- 90%!

6. קשה על כן להימנע מהמסקנה ש- UNRWA הינו ארגון שמנציח את עצם הבעיה, שאותה הוא נועד **לפתור**...

7. לאור האמור לעיל, נראה שפירוק ארגון UNRWA הינו תנאי מוקדם והכרחי לטיפול כולל ובר-קיימא לסוגיה הפלשתינית.

8. עם פירוק UNWRA, הפליטים הנוותרים, שמספרם כאמור יופחת באופן דרסטי, יועברו תחת חסותו של UNHCR - כמקובל לגבי כל יתר הפליטים על פני הגלובוס.

9. אותם פלשתינים שלא יסווגו כ"פליטים", במסגרת הסידורים החדשים יזכו, בניגוד לנהוג כיום, לכל הזכויות המוצעות לכל יתר בני הקבוצות האתניות המתגוררים באופן קבוע בעולם הערבי – כולל הזכות לאזרחות, זכות שנמנעת מהם כיום במרבית מדינות ערב.

10. כדי להגשים מטרה זו, יש ליזום מסע דיפלומטי נמרץ ואסרטיבי, שנועד לאלץ ממשלות ערביות לחדול מהאפליה האתנית הבוטה כלפי מיליוני הפלשתינים החיים במדינותיהן ולקלטם אל תוך חברותיהן כאזרחים מן המניין. ככלות הכול, אף הפלשתינים טוענים (ועוד בסעיף הפותח של אמנתם), שהם אכן "חלק מהאומה הערבית".

11. לגבי הפלשתינים המתגוררים באזורים תחת מנהל ישראל, קיימת אפשרות סבירה והוגנת אחת בלבד אשר:

- (א) תאפשר להם להיחלץ ממצוקתם הכלכלית והחברתית
- (ב) תשחרר אותם מהעול של שלטון כושל ומנצל מצד מנהיגותם במשך עשרות שנים
- (ג) תבטיח את הישרדותה של ישראל כמדינת הלאום של היהודים

12. זוהי מתן מענקי שיקום נדיבים אשר יאפשרו להם לבנות חיים חדשים וטובים יותר עבורם ועבור משפחותיהם במדינות אחרות. רצוי אך לא הכרחי, שמדינות אלה תהיינה בעלות אופי חברתי-תרבותי ודתי דומה לאלה השוררים בקרב הפלשתינים כיום, זאת על מנת להקל על קליטתם במקום מושבם החדש.

13. כדי למזער את יכולתן של קבוצות אינטרסים פלשתיניות מאורגנות לחבל בהצלחתה של יוזמה זו, יש לדאוג ל"אטומיזציה" של המהלך – כלומר, יש להציע את מענקי השיקום ישירות למפרנסים ולראשי משפחות פלשתיניים על בסיס אישי, אחד לאחד ולא על בסיס קהילתי דרך ישות פלשתינית מאורגנת ופורמאלית.

14. על פי סקר שנערך בקרב הפלשתינים בנובמבר 2004, מתברר שכ-15% בלבד מהאוכלוסייה הפלשתינית יסרבו לקבל הצעה כלשהי כפיצוי להגירה ממקום מגוריהם הנוכחי. לעומת זאת, מעל 70% ציינו תמריץ חומרי כלשהו, שהיה גורם להם להגר לצמיתות מהאזורים הנמצאים תחת ממשל ישראל.

(ראו <http://www.jerusalemssummit.org/eng/news.php?news=102>)

15. העלות הכלכלית של מדיניות זו, שתעמיד מימון נדיב לשיקום הומניטארי של הפלשתינים במדינות שונות בעולם, אינה בלתי סבירה כלל ולמעשה הינה אף פחותה מעלותן של מרבית ההצעות החלופיות בהן דנים כיום. לשם השוואה, עלות זו תהיה כמחצית מהוצאותיה של ארה"ב על מלחמת עיראק, נכון להיום.

16. לאמיתו של דבר, בהתחשב ברמת התל"ג של ישראל כיום, זוהי יוזמה שהיא מסוגלת לממן בכוחות עצמה, ללא סיוע של גורמי חוץ, על פני עשור עד עשור וחצי. ראוי לזכור בהקשר זה, כי זהו משך הזמן שכבר חלף מאז תחילת תהליך אוסלו – תהליך שלא הביא דבר, זולת כישלון וטרגדיה, במחיר אלפי קורבנות ומיליארדי דולרים.

17. כמובן, אילו ארה"ב, האיחוד האירופי, ומדינות מפותחות נוספות היו מצטרפות ליוזמה זו, ניתן היה להשלימה תוך זמן קצר בהרבה ומבלי להטיל עומס כלשהו על הכלכלה העולמית.

18. נהפוך הוא. פלשתינים שיגיעו לשערי המדינות הקולטות לא יהיו פליטים חסרי כל, אלא מהגרים אמידים למדי. הכספים שיביאו עמם, יזרימו מיליארדי דולרים למשקיהן של מדינות אלה, שמרביתן תהיינה מדינות מתפתחות אשר משוועות לזריקת עידוד מעין זו.

ה. סיכום

היוזמה המוצעת מהווה גישה חדשה לסכסוך עתיק היומין, המאפשרת יישובו על בסיס "סכום חיובי" (win-win), גישה שבאמצעותה ניתן:

- לשפר באופן דרמטי את מצבם החברתי-כלכלי של מרבית המשפחות הפלשתיניות היושבות כיום ביש"ע ואף למגר את מצוקתן ההומניטארית
- להבטיח את עתידה של ישראל כמדינת-לאום של היהודים
- להפוך פליטים מרודים למהגרים אמידים
- להזרים מיליארדי דולרים למשקיהן של מדינות מתפתחות

תשובות לשאלות נפוצות

- כיצד נוכל לסייע לקידום התכנית המוצעת?
- מהי עלות התכנית?
- מהי ההיתכנות להגירה פלשתינית רבת היקף?
- מי יסכים לקבלם?
- מה יהיה גורל הנשארם?
- האם התכנית בכללה אינה אלא קשר פשיסטי-גזעני לביצוע טיהור אתני?
- שאלות נוספות הנוגעות לטיעון בדבר הטיהור האתני?
- מה היה קורה אילו אותם תמריצים היו מוצעים לעידוד הגירת יהודים מהארץ?

כיצד נוכל לסייע לקידום התכנית המוצעת?

גולשים רבים ביקשו לדעת כיצד יוכלו לסייע בקידום הגישה ההומאניטארית המוצעת כפתרון לעימות הישראלי-פלשתיני. הדרך הטובה ביותר לתרום לקידום הנושא היא לסייע בהפצת הרעיון לקהלים רחבים ככל האפשר. ניתן לעשות זאת באחת (או יותר) מהדרכים הבאות:

- לשלוח את התכנית למכותבים המופיעים ברשימות התפוצה שלכם.
- לשלוח את התכנית לערוצי תקשורת מקומיים עמם יש לכם קשר.
- לשלוח את התכנית לאקדמאים מומחים למזרח התיכון, שאתם מכירים.
- לשלוח את התכנית לנציגיכם הפוליטיים, הן במישור המקומי והן במישור הלאומי.
- להדפיס ולהפיץ את גרסת ה-PDF הזמינה (בעברית ובאנגלית) באתרים שלנו.
- לשלוח תרומה (הפטורה ממס בארה"ב), כדי לסייע לנו לקדם את הרעיון בקרב ציבורים רחבים כל האפשר.

ניתן לשלוח המחאות לכתובת הבאה:

Jerusalem Summit
 Ansonia Station Post Office
 Post Office Box 230341
 New York NY 10023-0006 USA

הכתובת לתרומות באמצעות PayPal -

<http://www.jerusalemsummit.org/eng/donate.php>

ניתן לעיין בתכנית המוצעת באתרים שלהלן:

http://www.jerusalemsummit.org/eng/hs_short_eng.htm - באנגלית

http://www.jerusalemsummit.org/eng/hs_short.htm - בעברית

זכרו !! חיוני להציב את התכנית המוצעת במרכז השיח הציבורי ולוודא שאינה יורדת מסדר היום הלאומי.

רק על ידי ייזום דיון פעיל ומתמשך בהצעה וביתרונותיה אל מול חלופות אחרות (שכשלו בעבר), ניתן יהיה לחדור לתודעה הציבורית ובכך להקנות לה לגיטימיות כפתרון תקף וישים.

אנו מעודדים אתכם ללמוד ולהתעדכן בכל הנוגע לתשובות מנומקות ומוצקות שנועדו להדוף ביקורת מצד מתנגדי התכנית וכן להצטייד במאגר תשובות אמינות, המבוססות על מידע מהימן, כמענה לשאלות מצד גורמים המעוניינים והעשויים לתמוך בהצעה. בסעיפים הבאים נספק לכם תגובות/תשובות הולמות לשאלות נפוצות, שכבר נשאלו על ידי גולשים באתר.

מהי עלות התכנית?

אין זה פשוט לתת הערכה מדויקת של העלות הכוללת עבור תכנית כזו לשיקום האוכלוסייה הפלשתינית היושבת מערבית לירדן כיום, היות שהערכה זו תלויה בגובה הפיצוי עליו יוחלט ובהיקף האמיתי של האוכלוסייה. מתנהל כיום וויכוח קשה לגבי מימדיה האמיתיים של האוכלוסייה ביו"ש ועזה, עם הפרשים של למעלה ממיליון נפש בין האומדנים השונים. מקורות חדשים ומהימנים מצביעים על כך שהאוכלוסייה הפלשתינית קטנה משמעותית מההערכות שהיו מקובלות.

ראה: The Million Person Gap: The Arab Population in the West Bank and Gaza

<http://www.biu.ac.il/Besa/MSPS65.pdf>

פער המיליון: האוכלוסייה הערבית בגדה המערבית וברצועת עזה

<http://www.biu.ac.il/SOC/besa/MSPS65Heb.pdf>

כמו כן ראה: <http://www.pademographics.com>

בהנחה שיוענק פיצוי בגובה של 100,000-200,000 דולר למשפחה, הרי שהעלות הכוללת תהיה בין 60 מיליארד ל- 160 מיליארד דולר, מותנה בגודל האוכלוסייה בפועל. סכום זה מהווה שבריר בלבד מהוצאותיה של ארה"ב במלחמה בעיראק המסתכמות בלמעלה מ- 450 מיליארד דולר עד כה. יתרה מכך, היות שהתל"ג של ישראל הוא כמאה מיליארד דולר, הרי שאילו המדינה הייתה מקצה בין חמישה לשבעה אחוז של תל"ג זה לשנה במשך עשור עד עשור וחצי, היא הייתה יכולה לשאת בעצמה במרבית העול הכלכלי של ביצוע התכנית.

זאת ועוד, היה והקהילה הבינלאומית הייתה גם היא מסייעת לשאת בנטל, ניתן היה לבצע את המיזם כולו במהירות גבוהה פי כמה ובעלות בלתי מורגשת כמעט עבור המדינות המפותחות – שאינה עולה על שבריר האחוז של התוצר הלאומי שלהן. לבסוף, יש להכיר בכך שעלות ה"התנתקות" מעזה, יחד עם התקציב המתוכנן עבור ה"התכנסות" מהגדה המערבית (פינוי יישובי יהודה ושומרון מוערך בעשרות מיליארדי דולרים וכך גם התקציב הדרוש לפינוי יישובי הגולן) הינם באותם סדרי גודל של הדרוש לפתרון ההומאניטארי-האזורי המוצע וזאת מבלי לקחת בחשבון את עלות מימון פעילות אונרר"א במתכונתו הנוכחית - והסיוע הבינלאומי המסיבי שיהיה דרוש על מנת לתמוך במדינה פלשתינית כושלת.

ראה:

<http://www.jerusalemsummit.org/eng/fullft.php?topic=0&speaker=138&summit=31>

האם לא יהיה זה נבון יותר להשקיע סכומים אלה בעידוד הגירה פלשתינית מרצון, מאשר בגירוש יהודים בכפייה?

מהי ההיתכנות (סבירות) להגירה פלשתינית רבת היקף?

איש אינו יכול לומר בוודאות כמה פלשתינים ייאותרו להגר, מבלי לבחון את העניין הלכה למעשה.

עם זאת, הראיות היחידות הקיימות מצביעות בבירור על כך כי האפשרות של הגירה רבת היקף היא אכן אפשרות סבירה.

סקר שנערך מטעם **פסגת ירושלים** (Jerusalem Summit) בדצמבר 2004 על ידי מכון מחקר ישראלי מכובד בשיתוף עם מרכז פלשתיני בעל שם, הראה כי מעל 40% מהנשאלים שקלו הגירה ברצינות, בעוד שעד 50% מהנשאלים לא פסלו אפשרות זו - אפילו ללא הצעה מוחשית של פיצוי חומרי כלשהו. המספר עלה אל מעבר ל-70% (!) כאשר הוצע פיצוי חומרי על מנת לעודד הגירה שכזו. *

<http://www.jerusalemsummit.org/eng/news.php?news=102>

ממצאים אלה קיבלו אישור מובהק ובלתי תלוי מסקר שנערך באחרונה על ידי אוניברסיטת ביר-זית שהראה, אף הוא, כי קרוב למחצית מהנוער הפלשתיני היה מהגר אילו ניתנה לו ההזדמנות. ובמילות עורכי הסקר:

"44% מהפלשתינים הצעירים מוכנים להגר אילו ניתנה להם ההזדמנות."

<http://home.birzeit.edu/dsp/opinionpolls/poll28/highlights.html>

כך גם במאמר שהופיע באוקטובר 2006 ב *Christian Science Monitor* המדווח על נכונות פלשתינית רחבת היקף להגירה – שוב גם בהיעדר הפיצוי הכספי השיטתי כפי שמפורט בתכנית המוצעת שלנו.

<http://www.csmonitor.com/2006/1024/p04s01-wome.html>

ממצאים אלה כמובן מהווים ראיות מבוססות ומשכנעות יותר מאשר אמירות סתמיות ובלתי מבוססות מצד מתנגדי התכנית המוצעת שעל פיהן "הפלשתינים לעולם לא ינטשו את אדמתם". הממצאים העובדתיים מצביעים אפוא על מסקנות שונות. לאחרונה הגיעה ההגירה הפלשתינית למימדים כה מדיגים עד כי המופתי של הרשות הפלשתינית חש צורך להוציא פטווה (צו דתי) האוסר את התופעה.

<http://www.jpost.com/servlet/Satellite?cid=1181228581339&pagename=JPost%2FJPArticle%2FShowFull>

* הסקר נערך ע"י מאגר מוחות – מכון מחקר וייעוץ בינתחומי בע"מ בניהולם של פרופ' יצחק כ"ץ – מנכ"ל, פרופ' ברוך מבורך – מנהל מדעי, ואמיר הורקין מנהל המחקר. בשיתוף פעולה עם The Palestinian Center for Public Opinion בניהולו של ד"ר נביל קוקלי.

מי יסכים לקבלם?

מקבלי מענקי השיקום הפלשתיניים לא יגיעו למדינות היעד כפליטים מרודים, אלא כמהגרים עצמאיים בעלי עושר רב יחסי. מהגרים כאלה הביאו עד כה באופן מסורתי תועלת רבה למדינות בהן הם נקלטו. יתרה מכך, נפח הכסף שהפלשתינים המהגרים יביאו עמם יהווה הזרמת מימון משמעותית לכלכלתן של המדינות הקולטות. למעשה, עבור כל מאה משפחות פלשתיניות נקלטות, המדינה המארחת תזכה להזרמה של 20-10 מיליון דולר, ישירות למגזר הפרטי. קליטתן של 2500 משפחות פלשתיניות חדשות פירושה הזרקה של רבע מיליארד עד חצי מיליארד דולר למשקים המקומיים המשועים לסכומים הללו.

הדוגמה הבאה, גם אם איננה לחלוטין מעשית, ממחישה היטב את העיקרון שהוזכר לעיל: נניח שאינדונזיה – מדינה בעלת האוכלוסייה המוסלמית הגדולה ביותר – הייתה פותחת את שעריה לפלשתינים וכל הפלשתינים מעבר לקו הירוק היו אכן מהגרים למדינה זו. פירוש הדבר – גידול של מעט מעל אחוז אחד באוכלוסייה האינדונזית (המוערכת ב- 250 מיליון נפש), אך יחד עם זאת מדובר בהזרמה של כ- **100 מיליארד (!!!)** דולר למשק האינדונזי, בו התל"ג (בשנת 2005) עמד על 300 מיליארד דולר. יתרה מזאת, כל מפרנס פלשתיני היה מגיע למדינה זו עם סכום השווה ל- 100 (!!!) שנות תל"ג לנפש בכיסו. משמעות הדבר היא שהוא לא יהיה כלל פליט מוכה עוני ונטל על החברה או הכלכלה המקומיות. נהפוך הוא – הפליט יהיה אדם אמיד למדי המסוגל לתרום באופן חיובי לסביבתו החברתית הכלכלית החדשה. אין זה מעשי כמובן לצפות שכל הפלשתינים יבחרו באותו יעד להגירה, אולם גם אם ההגירה הפלשתינית תפוזר על פני מספר מדינות, ניתן לקלוט אותם ולשקמם ללא קושי של ממש במדינות מארחות בעלות סביבה חברתית-תרבותית-דתית הולמת. ההטבות הכספיות שייפלו בחלקן של אותן מדינות מארחות יהיו פרופורציונאליות למספר המהגרים הפלשתינים שיתקבלו אצלן.

מה יהיה גורל הנשאים?

זוהי כמובן סוגיה רצינית והתגובה המפורטת תלויה בין היתר בהיקף האוכלוסייה הפלשתינית שתסרב לכל פיצוי חומרי כתמריץ להגירה. חומרת הבעיה תהיה בהחלט פונקציה של היקפה. כמובן שככל שהאוכלוסייה הפלשתינית הנותרת תהיה קטנה יותר, כך הצורך להתמודד עם הבעיה יהיה פחות חמור ודוחק. לדוגמה, אם נניח שרק מאה אלף פלשתינים היו נשאים, ניתן יהיה - מבלי לסכן את האופי היהודי של ישראל - להציע להם אזרחות ישראלית – בכפוף לבדיקות ביטחוניות מחמירות וקבלה בשבועה של הריבונות היהודית כמקור לגיטימי יחיד של סמכות במדינה.

לעומת זאת, אם יוותרו בארץ מעל למיליון פלשתינים, הרי שהענקת אזרחות ישראלית עלולה לסכן את האופי היהודי של המדינה. לכן יש למצוא סידורים אחרים להתמודד עם הבעיה. בנסיבות אלה, הפלשתינים הנותרים יוגדרו כאזרחים זרים עם חירויות נרחבות בתחום הכלכלה, הדת והתרבות, אולם עם זיקה פוליטית אותה יהיה צורך להגדיר בעתיד. הזכות להמשך הישיבה בישראל יהיה תלוי בקבלת הריבונות היהודית [כל גילוי של המרדה יביא להגדרת המעורבים בעניין כאישיות בלתי רצויה ("persona non grata"), כפי שהיה קורה בכל דמוקרטיה המכבדת את עצמה כאשר אזרח זר היה מתמרד כנגד מקור הריבונות במדינה. אותם מעורבים בהמרדה וכל אלה שתלויים בו לפרנסתם יגורשו מהמדינה].

חלופה אחת היא להעניק לאותם פלשתינים מעמד מיוחד מטעם האו"ם ולצידם במסמכים שיונפקו על ידי ארגון זה כדי לאפשר את תנועתם בעולם. חלופה נוספת היא לשדל מדינות צד שלישי להציע להם אזרחות ללא תושבות, בתמורה להטבות כספיות שיועברו לאותן מדינות.

בכל מקרה, יהיה זה בלתי סביר בעליל לדרוש מישראל שתסכן את צביונה היהודי (העילה המרכזית להיווסדה) על ידי הענקת אזרחות מלאה לאוכלוסייה גדולה של זרים עוינים, או שתסכן את ביטחונה הלאומי (ואת הישרדותה) על ידי ויתור על שטח המהווה נכס אסטרטגי חיוני, כדי להיענות לתביעות מפוקפקות של אותם זרים עוינים. אף אומה בעולם לא הייתה מקבלת תביעות כאלה ואיש גם לא היה מצפה מאומה אחרת להיענות להן.

האם התכנית בכללה אינה אלא קשר פשיסטי-גזעני לביצוע טיהור אתני?

זוהי האשמה תמוהה שהוטחה כלפי התכנית מצדם של קוראים מסוימים. ככלות הכול, קשה מאוד להבין איזה היבט של התכנית המוצעת יכול להיתפס כ"פשיסטי", "גזעני" או "נבזי".

• התכנית מציעה להעביר את הטיפול בפליטים הפלשתינים מארגון שיש לו היסטוריה מוכחת של כשלון (אונר"א), לארגון שלו היסטוריה מוכחת של הצלחה

- (הנציבות העליונה של האו"ם לטיפול בפליטים). היש לראות בכך דבר "נבזי", "גזעני" או "פשיסטי"? ואם כן, מדוע?
- התכנית מציעה להשוות את מעמדם של הפליטים הפלשתינים לכל שאר הפליטים על פני הגלובוס. היש לראות בכך דבר "נבזי", "גזעני" או "פשיסטי"? ואם כן, מדוע?
 - התכנית מציעה לתבוע את הפסקת האפליה האתנית נגד הפלשתינים השוררת ברחבי העולם הערבי. היש לראות בכך דבר "נבזי", "גזעני" או "פשיסטי"? ואם כן, מדוע?
 - התכנית מציעה לאפשר לפלשתינים להחליט בעצמם ועבור עצמם להיחלץ – יחד עם משפחותיהם - מעוני ודלות. היש לראות בכך דבר "נבזי", "גזעני" או "פשיסטי"? ואם כן, מדוע?
- למעשה, לאור חוסר היכולת המוכחת של ההנהגה הפלשתינית והיעדר הרצון הפוליטי האוטנטי שלהם להגדרה עצמית, קשה להבין את התנהגותם של אלה המתיימרים להיות חרדים לגורל הפלשתינים, כאשר הם מתעקשים לכפות עליהם סבל וכאב, הכרוכים בתביעותיהם המופרכות למדינה.
- ככלות הכול, האם מתן עליונות מוחלטת למושג "מדינה" על פני חירויות הפרט איננה אלא תמצית הפשיזם? על כן, אולי צריך לראות כפשיסטיים אמיתיים, דווקא את אלה המתעקשים על כך שהקמת מדינה פלשתינית חיונית יותר מחופש הבחירה של הפרט הפלשתיני, ללא כל התחשבות בסבל האנושי הכרוך בכך?

שאלות נוספות הנוגעות לטיעון בדבר הטיהור האתני

- האם יש לראות במיליוני ערבים/מוסלמים, שהחליטו להגר למדינות המערב, כדי לשפר את רמת חייהם ככאלה ש"טוהרו אתנית"? בוודאי שלא.
- אם כן, מדוע יש לראות בקבלת אותה החלטה מצד פלשתינים – דבר שנמנע מהם עד כה בגלל הנחות מוטעות אודות הסכסוך הישראלי פלשתיני – "טיהור אתני" ולא "שדרוג כלכלי" עבורם ועבור משפחותיהם?
- יתרה מזאת, אם הפרדה אתנית מביאה ליציבות בעוד שעירוב אתני מביא לחוסר יציבות - מדוע תיחשב ההפרדה כבלתי מוסרית? אם מציאות רב-אתנית מביאה לעוינות והרג – מדוע תיחשב למוסרית יותר ממציאות חד-אתנית שמביאה לרגיעה ויציבות?
- זאת ועוד, האם עצם מדיניות הנסיגה הישראלית איננה מונעת על ידי אותו עקרון ההפרדה האתנית? נסיגה כרוכה באובדן נכסים אסטרטגיים חיוניים עבור ביטחון ישראל אבל עלולה להותיר את הפלשתינים כקרבנות חסרי-ישע של הקלפטוקרטיה המושחתת של הפת"ח, או של התיאוקרטיה הרודנית של החמאס. האם זה מוסרי יותר?
- לבסוף, יש לזכור שעל אף שמתנגדי התכנית מנסים להטיל בה את כתם הפשיזם או הגזענות, הרי שלמושג "הפרדה אתנית ושיקום" כמכשיר לקידום יציבות, יש שורשים הומאניטאריים

מובהקים. דבר זה משתקף היטב בציטוט הבא של הנשיא האמריקאי הרברט הובר, שזכה לכינוי "ההומניסט הגדול" על מאמציו לטפל ברעב ובסבל האנושי שגרמה מלה"ע הראשונה:

"יש אף לשקול את הפתרון ההרואי של העברת אוכלוסין ... הסבל הכרוך במעבר הוא אמנם קשה אולם הוא פחות מסבלם המתמשך של מיעוטים ושל זה הכרוך במלחמות חוזרות ונשנות."

מה היה קורה אילו אותם תמריצים היו מוצעים לעידוד הגירת יהודים מהארץ?

התשובה לשאלה זו מורכבת משני חלקים המשלימים זה את זה:
1. אין כוונה להציע תכנית זו ליהודים בישראל והיא בוודאי לא תוצע על ידי ממשלה ישראלית. התכנית מהווה אמצעי שנועד:

א. להקל על סבל הומאניטארי אמיתי בקרב הפלשתינים, ולא למנוע חוסר שביעות רצון בקרב היהודים.

ב. לבצר, ולא לחבל, בסיכויי ההישרדות של ישראל כמדינת הלאום של היהודים.
2. כמובן שיהיה זה בלתי אפשרי למנוע בעתיד מגורמים ערביים להציע פיצוי כספי ליהודים כדי להגר מישראל, אולם בהקשר זה יש לזכור:

א. אצל רוב הישראלים, רמת החיים גבוהה בהרבה מזו של הפלשתינים. ישראל מסווגת כמדינה תעשייתית מתקדמת, בעלת תל"ג לנפש שהוא גבוה פי 15 עד 20 מזה שבשטחים הפלשתיניים ואף מזה שבמרבית המדינות הערביות העצמאיות (למעט אולי הנסיכויות במפרץ הפרסי).

ב. לפיכך, יהיה זה קשה בהרבה לפתות יהודים להגר ויידרשו לכך תמריצים גדולים בהרבה. סדר גודל של הסכומים המוצעים יצטרכו להיות גבוהים משמעותית כדי ליצור תמריץ דומה (עשרות שנים של תל"ג לנפש במדינות מארחות רלוונטיות), ויגיעו למיליוני דולרים למשפחה, במקום מאות אלפים.

ג. בהקשר זה יש לציין שסקרים שנערכו לאחרונה (לפחות אלה שנערכו בקיץ 2006) מצביעים על כך ש 80-90% מהאוכלוסייה היהודית בישראל מרוצים ממצבם ומחיייהם ועל כן הסיכוי לכך שתמריצים כספיים יניעו אותם להגר, נראה קלוש.

Jerusalem summit

2 Kaufman str., 6th fl. Tel-Aviv 68012, Israel. Tel. (972)3-5166016 Fax: (972)3-5161729

Email: info@jerusalemsummit.org

www.jerusalemsummit.org